

Tájékoztató a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Programjának központi programja keretében kifejlesztett kompetencia alapú oktatási programok kiadásáról

2007. november 7.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 39/G. §-a (2)-(3) bekezdéseinek megfelelően **az oktatási és kulturális miniszter** (a továbbiakban: miniszter) - az Országos Köznevelési Tanács (a továbbiakban: OKNT) véleményének kikérését követően - a mai napon **az alábbi kompetencia alapú oktatási program (programcsomag)-elemeket adja ki:**

Szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterületről:

"A" típus, 1-2. évfolyam,
"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"C" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam.

Matematikai kompetenciaterületről:

"A" típus 1-2. évfolyam,
"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"C" típus 1-2. évfolyam,

Életpálya-építési kompetenciaterületről:

"A" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"B" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"C" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam.

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák területéről:

"A" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"B" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam,
"C" típus: 1-2., 5., 7., 9. évfolyam.

I. Az oktatási programok (programcsomagok) kiadását megelőző jóváhagyási folyamat:

A Nemzeti alaptanterv (Nat.) kiadásáról bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm rendelet módosításáról szóló 202/2007.(VII. 31.) Korm. rendelet 4. §-a a következő kiegészítést tette: "Az oktatási és kulturális miniszter a közoktatásról szóló törvény 95. § (1) bekezdésének j) pontja alapján az oktatási program (pedagógiai rendszer) kiadása előtt beszerzi az Országos Köznevelési Tanács javaslatát. Az Országos Köznevelési Tanács abban a kérdésben foglal állást, hogy az oktatási program (pedagógiai rendszer) egyes elemei összhangban állnak-e a külön jogszabály alapján akkreditált -, az oktatási program (pedagógiai rendszer) részeként benyújtott kerettantervvel^[1]."

Az elkészült kompetenciafejlesztő programok **szakmai felülvizsgálatát** az Országos Köznevelési Tanács **Kerettantervi Bizottsága végezte**. A bizottság összeállította, és a 2006. december 21-i ülésén megvitatta, majd elfogadta a programok bírálati szempontjait. Az egyik lényeges szempont, hogy a programtervekben **a Nat szellemisége érvényesüljön**, ami azt jelenti, hogy **kompetencia-központúsága biztosítva legyen**, melyeknek fejlesztéséhez a kikristályosodott és releváns tudásokon át vezet az út. A

vizsgálatok kiterjednek a program (programcsomag) minden elemére elvégzendő **konzisztencia-elemzések**re: a programtervbe és a koncepcióba foglalt alapelvek, tartalmak azonosíthatóak, kimutathatóak-e az adott eszközben.

A Kerettantervi Bizottság döntése alapján került a jóváhagyásra vonatkozó javaslat az OKNT elé. Az **OKNT** 2007. évi negyedik ülése a **szövegértés-szövegalkotás** kompetenciaterülethez kapcsolódó **"A" típus 1-2. évfolyam programját jóváhagyásra elfogadta.**

Az **OKNT** 2007. évi hetedik ülése a **szövegértés-szövegalkotás** kompetenciaterülethez kapcsolódó **"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** és a **"C" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** programját; a **matematikai** kompetenciaterület **"A" típus 1-2. évfolyam**, a **"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** és a **"C" típus 1-2. évfolyam** programját; az **életpálya-építési** kompetenciaterület **"A" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam**, a **"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** és a **"C" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** programját; a **szociális, életviteli és környezeti kompetenciák** területéről az **"A" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam**, a **"B" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** és a **"C" típus 1-2., 5., 7., 9. évfolyam** **programját jóváhagyásra elfogadta.**

II. Az oktatási programok (programcsomagok) eszközrendszere

A sulinova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Közhasznú Társaság a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programjának 3.1. "Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésének ösztönzése" intézkedés "Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira" központi programja keretében, annak végső kedvezményezettjeként^[2], az Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társasággal és az Országos Közoktatási Intézettel, mint partnerekkel együttműködve **kompetencia alapú oktatási programokat** hozott létre.

A képességfejlesztő, kompetencia alapú oktatás keretében az általános iskola, a középiskola, az alapfokú művészetoktatási intézmény, valamint a gyógypedagógiai iskola az előírt tananyagot a műveltségi területeket követő szerkezetben közvetíti, építve a tanulók együttműködési készségére és akaratára, középpontba helyezve a tanulók tudásának, képességének, személyiségének fejlesztését.

A **képességfejlesztő, kompetencia alapú oktatási programok** (programcsomagok) a tanítás-tanulás megtervezését-megszervezését segítő dokumentumokból, tanári és tanulói eszközök rendszeréből állnak.

A programfejlesztés az alábbi **kompetenciaterületekre** terjedt ki:

1. *szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület*
2. *matematikai kompetenciaterület*
3. *idegen nyelv kompetenciaterület*
mint eszközjellegű kompetenciák, valamint
4. *szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterület*
5. *életpálya-építés kompetenciaterület*

mint az Európai Unió támogatási politikájában kiemelt célként megjelenő, a hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatása szempontjából kulcsfontosságú kompetenciák.

A programfejlesztés keretében valamennyi fenti kompetencia-területen az 1-12. évfolyamra készültek programok.

A programfejlesztés során, valamennyi kompetenciaterületen (kivéve az idegen nyelv) három-három egymást szervesen kiegészítő **programtípus** került kifejlesztésre:

- tartalmában teljességgel lefedi a közvetlenül hozzá tartozó műveltségterületet, vagy több műveltségterületet átfogva kapcsolódik tartalmilag az adott kompetenciaterülethez. A Nemzeti Alaptanterv egy vagy több műveltségterület tanítása során hasznosítható, kompetencia-központú program (*"A" típus*);
- keresztantervi program, amely az adott kompetencia fejlesztését a különféle műveltségterületek, tantárgyak tananyagában fejleszti (*"B" típus*);
- a tanórán kívüli nevelési-tanítási helyzetekben (pl. napközi, szakkör, tehetséggondozás, kollégium, stb.) felhasználható program (*C típus*).

E logikát az idegen-nyelvi kompetenciaterület nem követi. E terület esetében a típusvariánsokat a legszélesebb körben tanított három nyelv - az angol, a német, a francia - képviseli, egységes szerkezetben megjelenítve az 1-12. évfolyamokon felhasználható elemeket. A HEFOP 3.1 1-es intézkedés központi program keretében került sor a migráns fiatalok beilleszkedését segítő, magyar, mint idegen nyelvi oktatási program kidolgozására.

III. Az oktatási program komponensei:

Az oktatási program az alábbi **komponensekből** tevődik össze:

1. *pedagógiai és fejlesztési koncepció*: a program alapjául szolgáló pedagógia elvek összefoglalása és elméleti megalapozása, valamint a fejlesztendő kompetenciát meghatározó képességek rendszerének és fejlesztési stratégiájának leírása;
2. *programterv*: a fejlesztés céljai és feladatai, a követelmények témához, évfolyamhoz vagy hosszabb ciklushoz rendelve, az értékelés elvei, a tananyag kijelölése és időbeni elrendezése;
3. *modulleírások*: egy-egy téma feldolgozásának menete, a tanulói tevékenységek, az ajánlott módszertani és tanulásszervezési eljárások, valamint a javasolt felhasználható eszközök részletes leírása;
4. *tanulói eszközök*: információhordozók (tankönyvek, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, stb.), feladathordozók (munkafüzetek, feladatlapok, stb.) és digitális eszközök (animációk, szimulációk, interaktív feladatsorok);
5. *értékelési eszközök*: a tanulói teljesítmény, a tanulói fejlődés ellenőrzésének és értékelésének elősegítése;
6. *továbbképzési programok*: a pedagógusok felkészítése a program alkalmazására;
7. *támogatás, mentorálás*: tanácsadás (konzultáció) és programkarbantartás a fejlesztőműhely részéről.

IV. Az oktatási programok felhasználása:

A jelen közleménnyel kiadott oktatási programoknak (pedagógiai rendszereknek) a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben meghatározott szabad felhasználásokon kívül történő felhasználására a felhasználási jog jogosultja által kiírt nyilvános pályázat útján lehet engedélyt szerezni.

Az oktatási programok (programcsomagok) megtekinthetők az Educatio Kht. Közoktatási Igazgatóságának Programfejlesztési Irodáján: Budapest, XIII., Váci út 37., tel. 477-3100.

[V. Az oktatási programok tartalma](#)

---

^[1] Oktatási program (pedagógiai rendszer) esetében **programterv**.

^[2] az Európai Unió strukturális alapjaiból, valamint a Kohéziós Alapjából származó támogatásokhoz kapcsolódó költségvetési előirányzatok felhasználásának részletes szabályairól szóló 6/2005. (III. 23.) TNM-FMM-FVM-GKM-KvVM-PM-TNM együttes rendelet melléklete